

Izjava za javnost Foruma AKC Metelkova ob 19. obletnici zasedbe

Avtonomni kulturni center Metelkova mesto te dni praznuje svojo 19. obletnico. Kar se je davnega 10. septembra 1993 začelo kot reševanje prostorske stiske za množico kulturnih in civilnodružbenih dejavnosti oziroma zaščita spraznjene vojašnice pred uničevalno samovoljo mestne oblasti, se je sčasoma razvilo v edinstven prostorski in socialni eksperiment, katerega pomen je že davno prerasel mestne ali državne okvire. Metelkova mesto je danes dodobra uveljavljena in nepogrešljiva – v ponos premnogim doma in po svetu.

Metelkova je hkrati prostor in skupnost. Tukaj se nenehno prepletajo in plemenitijo številne dejavnosti: dnevna in nočna, umetniška in socialna, ekonomska in kulturna, politična in izobraževalna, individualna in kolektivna, arhitekturna dejavnost, dejavnost socialnega dela, psihoterapije in varnosti, če naštejemo zgolj nekatere. Na Metelkovi danes delujejo cirkus, več galerijskih prostorov, lezbični in gejevski klub, univerza, čajnica, kuhinja, številni glasbeni klubi, športno igrišče, prostor društva za kulturo hendikepa, glasbeni studio, prostori nevladnih organizacij, več knjižnic, mladinski hostel, umetniški ateljeji, rokodelske delavnice in še in še. Ključna značilnost Metelkove pa je, da ponudi veliko odprtega prostora, ki vse omenjeno poveže v živ organizem.

Kar je Metelkova danes, to bi nikdar ne mogla postati s kakršno koli intervencijo od zgoraj. Noben nacionalni kulturni program, nobena vizija mestne kulturne politike, nobeno evropsko leto avtonomije in nobena prestolnica kulture bi s svojim leporečjem in velikimi besedami ne mogla stkati vezi tovarštva, ljubezni in solidarnosti, pa tudi inovacije, trme in – po potrebi – bojne zavesti. To so gonilne sile, zaradi katerih je Metelkova nenehno bila in je območje stalne inovacije in dinamike – tako na področju kulturne in umetniške produkcije kakor na področju z njo povezanega ustvarjanja kakovostnih oblik družbenosti in družabnosti. Omenjene vezi so tudi bistvo tega, kar Metelkova lahko v prihodnje šele postane. Temu bistvu metelkovci in metelkovke pravimo avtonomija.

Metelkovska avtonomija je prostorska, ekonomska in upravna. Omogoča nam, da skozi leto z malo ali nič sredstvi pripravimo izjemno veliko kulturnih dogodkov. Zaradi avtonomije in posebnih – poceni izvedenih, a zato toliko dragocenejših – produkcijskih načinov se je lahko v metelkovskih nedrjih razvila bogata izobraževalna dejavnost, vključno z univerzo, ki je tačas eno glavnih prizorišč teoretske produkcije v našem okolju. Zaradi avtonomije in posebnih produkcijskih načinov je Metelkova danes prostor nenasilja, dialoga, strpnosti in vključevanja, kar ji daje izjemen socialni pomen za celotno mesto in širše. Zaradi avtonomije in posebnih produkcijskih načinov na Metelkovi delujejo ali pa so delovali številni zelo priznani umetniki in drugi ustvarjalci. To je izkupiček prvih devetnajstih let avtonomije.

Sleherni razmislek o prihodnosti Metelkove in projekti, ki naj bi iz njih izšli, morajo za svoje izhodišče povzeti ravno to edinstveno prakso s ciljem, da jo še okrepijo. Nasilno tlačenje Metelkove v birokratsko shematiko in odvečne pravne okvire, ki žal še po toliko letih ni premagano, ima lahko zgolj eno samo posledico: to je degradacija kakovosti življenja v celotnem mestu. Skupno razu-

mevanje uporabnikov in uporabnic Metelkove ter mestnih in državnih struktur, da nam gre vsem ravno za nasprotno, torej za nadaljnji razvoj naših potencialov za potrebe celotne skupnosti, je dobra podlaga za sobivanje v prihodnje.

Na Metelkovo danes zahajajo – in jo imajo za svojo – ustvarjalci in ustvarjalke, ki se v času njenega nastanka niso še niti rodili. Še vedno jo sooblikujejo tudi številni, ki so z njo povezani že vse od začetka. Ta generacijski razpon daje Metelkovi edinstveno senzibilnost in vitalnost, zaradi katere je danes živa bolj ko kdaj prej. Metelkova je eksperiment, ki še vedno traja. Medtem ko je pred časom še kdo mislil, da gre pri Metelkovi zgolj za igračkanje, ki se ga gre razvajena mladina, pa z rastjo splošne družbene in ekonomske krize postaja jasno, da je naš eksperiment postal socialna nuja in potreba za vse več prebivalstva. S tem ko nas oblastna roka vse bolj izrinja iz struktur blaginje, nas je tudi čedalje več prisiljenih k samoorganiziranju, s čimer si zagotovimo nujno potreben prostor svobode, kjer ponosno izkazujemo svoje osnovne življenjske potrebe. Prav izkušnja Metelkove je lahko nekaj, iz česar lahko v težkih časih črpamo optimizem, voljo in moč za soočanje s krizo, ki je sicer nismo povzročili mi, nas pa zato ne zadeva nič manj.

V zadnjem času se Metelkova znova sooča s pritiskom prenapetih oblasti, ki skušajo onemogočiti njeno samoniklo držo in normalno delovanje. Kot že tolikokrat doslej, je tudi danes priložnost, da stopimo skupaj, premislimo o tem, kaj vse smo že naredili, ne pozabimo na viharje, ki smo jih že premagali, in mirno, a odločno zakorakamo v novo, jubilejno leto delovanja.

V času obletnice bo Metelkova znova prizorišče številnih kulturnih dogodkov, ponudila pa bo tudi druge priložnosti za stara in nova srečanja. Prispevajte tudi vi svoj delež v našo skupno prihodnost!

Forum AKC Metelkova mesto
31. 8. 2012